про не менш важливий факт: функціонування особливостей філософії ранньомодерної доби, яка перебувала на перетині потужних інтелектуальних традицій та поєднувала в собі різноманітний спектр філософських розробок, компонування яких відображені філософськими шуканнями українського мислителя. Включеність філософської свідомості в контекст актуальних ключових питань, не могли не зафіксуватись в інтелектуальних роздумах філософа. В загальному, доходиться підсумкового висновку про те, що рецепція І.Гізелем західноєвропейських метафізичних, логічних та гносеологічних ідей сприяла виробленню ним власної рефлексії, типу і стилю філософування ранньомодерних по своїй суті і спрямованості, визначаючи майбутній акцент у розвитку української професійної філософії. «Візитівкою» такої філософії в Україні став філософський курс І.Гізеля, який висвітлював основні «імпульси» своєї доби, дав взірець своїм наступникам у засвоєнні та використанні філософської спадщини попередників, які носили не тільки творчий характер, але досить часто і критичний характер.

Очевидним є те, що ми розкрили не повний спектр понять, які використовує вчений у своїх працях, а лише ключові питання. Однак, це послугує для подальших досліджень та інтелектуальних занурень у багаторівневу філософію українського мислителя. Насамперед, ми не можемо стверджувати, що в курсі вченого представлена однакова філософська позиція. В загальному, підводячи підсумки, приходимо до висновку, що вкрай важко виокремити одну позицію, характерну для філософування І.Гізеля, що говорить про його курс як масив різноманітних ідей, який потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел (Оригінал)

1. Микола Симчич «Philosophia rationalis у КиєвоМогилянській академії»: Монографія. – Вінниця, О.Власюк, 2009. – с. 239.
2. [Ґізель, Інокентій.] «Opus totius philosophiae». ІР НБУВ, од. зб. Мел. М/П 128. Р. арк. 619–678.
3. Історія філософії. Словник / За заг. ред. В.І. Ярошовця. – К.: Знання України, 2006. – 1200 с.
4. Інокентій Ґізель. Вибрані твори у 3 томах / Редактор–упорядник Лариса Довга. Свічадо, 2009–2012, Том ІІ.
5. Там само с. 101.
6. Там само с.103, 105.
7. Там само с. 49.
8. Там само с. 49–50.
9. Там само с. 53.
10. Там само с. 55.
11. Там само с. 105.
12. Там само с. 161.
13. Там само с. 189.
14. Там само с. 89.
15. Там само с. 91.
14. Там само с. 97.
5. Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. Посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко та ін. – К.: Либідь, 1993. – Філософія у Києво–Могилянській академії. Інокентій Гізель.
6. Боэций «Утешение философией» и другие трактаты. Издательство. «Наука». – М., 1990.

Список використаних джерел

1. Микола Симчич. «Philosophia rationalis у Києво–Могилянській академії»: Монографія. – Вінниця, О.Власюк, 2009. – с.239.
2. [Ґізель Інокентій.] «Opus totius philosophiae». – ІР НБУВ. – од. зб. Мел. М/П 128. Р. – Арк.619–678.
3. Історія філософії. Словник / За заг. ред. В.І. Ярошовця. – К.: Знання України, 2006. – 1200 с.
4. Інокентій Ґізель. Вибрані твори у 3 томах / Редактор–упорядник Лариса Довга. – Свічадо, 2009–2012. – Том ІІ.
5. Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М.Ф. Тарасенко, М.Ю. Русин, А.К. Бичко та ін. – К.: Либідь, 1993. – Філософія у Києво–Могилянській академії. Інокентій Гізель.
6. Боэций. «Утешение философией» и другие трактаты. – М.: Издательство «Наука», 1990.

References

1. Mikola Simchich. «Philosophia rationalis u Kievo–Mogilyans'kii akademii»: Monografiya. – Vinnicya, O.Vlasyuk, 2009. – s.239.
2. [Gizel' Inokentii.] «Opus totius philosophiae». – IR NBUV. – od. zb. Mel. M/P 128. P. – Ark.619–678.
3. Istoriya filosofii. Slovnik / Za zag. red. V.I. YAroshovcya. – K.: Znannya Ukraini, 2006. – 1200 s.
4. Inokentii Gizel'. Vibrani tvori u 3 tomax / Redaktor–uporyadnik Larisa Dovga. – Svichado, 2009–2012. – Tom II.
5. Istoriya filosofii Ukraini. Xrestomatiya: Navch. posibnik / Uporyadniki M.F. Tarasenko, M.YU. Rusin, A.K. Bichko ta in. – K.: Libid', 1993. – Filosofiya u Kievo–Mogilyans'kii akademii. Inokentii Gizel'.
6. Boecii. «Uteshenie filosofiei» i drugie traktaty. – M.: Izdatel'stvo «Nauka», 1990.

* * *

УДК (091)
Гончаренко К.С., асистент, Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова (Україна, Київ), Agneshka13@yandex.ru

Анахронізм «Бажання» в оптиці маргінального світу «Іншого»: Ж.Дельоз, М.Турньє

Проаналізовано значення постмодерного тлумачення проблеми «Іншого» у процесі формування бажання та конструювання горизонту реальності. Традиція модерну пропонує підхід, з якого власне з'являється твердження, що бажання, як філософський концепт,пов'язане з категоріями субєкт–об'єкт: бажаючий суб'єкт, бажаний об'єкт. Епоха постмодерну привносить певні зміни. На арену виходить Бажання, як бажання бажати «чогось»: Бажання уможливлення невідомої, але потенційно можливої реальності. Таке Бажання, яке з'являється за рахунок «Іншого», як певної структури людської свідомості, що відкриває об'єкт для пізнання і виступає провокатором до формування світу більш наближеного до реальності; світ де «Інший» спокушає на бажання бажати через тло власного маргінального світу, що наче шлейф тягнеться за ним та неухильно провокує свідомість до пізнання.

Ключові слова: «Інший», бажання, маргінальний світ, реальність.

Goncharenko K.S., *assistant, National Pedagogical University the name of M.P. Drahomanov(Ukraine, Kyiv), Agneshka13@yandex.ru*

Anachronism «Desire» in light of the marginal background of «Another»: G.Deleuze, M.Turne

The tradition of modernity offers an approach to understanding the concepts of desire and this philosophical concept relates to the subject–object categories: the desired subject, desired object. Postmodern brings some changes and clarity. In the of philosophical discourse, there is a desire, as, Desire Desire «something»: Desire as a manifestation of the possibility of yet unknown, but the potential of the Reality. This desire appears at the expense of «the Other» as a kind of structure of human consciousness, that opens the object of knowledge and acts against the formation of an agent provocateur of the world more close to reality; the world where the «Another» is seducing like wanting to own a marginal background, that stretches behind him and provokes consciousness on cognition.

Keywords: *«Another», Desire, marginal background, Reality.*

Гончаренко Е.С., *ассистент, Национальный педагогический университет им. М.П. Драгоманова (Украина, Киев), Agneshka13@yandex.ru*

Анахронизм «Желания» в свете маргинального мира «Другого»: Ж.Делез, М.Турнье

Традиция модерна предлагает определенный подход к пониманию понятия желания и этот философский концепт связывает с субъект–объектными категориями: желаемый субъект, желанный объект. Эпоха постмодерна привносит определенные изменения и ясность. На арене философского дискурса появляется Желание, в качестве Желания Желать «что–либо»; Желание как проявление возможности еще неизвестной, но потенциальной Реальности. Это Желание появляется за счет «Другого», как некой структуры человеческого сознания, что открывает субъект познания и выступает провокатором в отношении формирования мира более приближенного к Реальности; мира, где «Другой» соблазняет на Желание Желать, через собственный маргинальный фон, что тянется за ним и провоцирует сознание к познанию.

Ключевые слова: *«Другой», желание, маргинальный мир, реальность.*

Сучасна філософська думка постулює тотожного суб'єкта в якості суб'єкта з його тотожністю «під знаком питання». Так як сучасний світ більше не має чітких ієрар-

хічних контурів, а являє собою ризоматично–розпорошену, децентровану сферу то й для встановлення тотожності не має жодного сенсу: тотожність в модусі синтезу багатоманітності, різновекторності та гетерогенності автоматично анулюється. Перед людиною постає картина багатоманіття в усіх можливих його формах вияву. Сучасні тенденції в бік плюралізму, децентрації, невизначеності, фрагментарності, мінливості та контекстуальності здійснюють зсув безпосереднього буття людини в бік формування співвідношення «Я» – «Інший». Констатація факту плюральності, в даному контексті, є змогою яскравої ілюстрації того, що людське, цілісне «Я» – це не більше ніж іллюзія. Людина не має постійного та стійкого «Я», але вона є зануреною в вир безперервно мінливих відносин «Я» – «Інший». В той час, коли людина не може себе «ототожнювати», цілісно «зібрати», їй залишається «Інший», як деяка, принаймні на певний час, вдавано–самостійна, певною мірою цілісна структура, що на якийсь час центрує «Я» в децентрованому горизонті фонового забарвлення. В полі зору «Я», «Інший» стверджує себе власною інакшістю і зваблює уможливленням конструювання власне «Я».

Деяку ясність щодо бажання, можна внести завдяки концепції шизоаналізу Ж.Дельоза та Ф.Гватарі. Класична модель дивиться на індивідуальність крізь призму глибинної зовнішньої каузальность як причинності, щоб не малося на увазі в якості абсолютного буття (індивіда): будь–то персоніфікований Бог (релігійні філософська традиція), імперсональний Абсолют (концепція класичного раціоналізму) чи Соціум (соціологізованих філософських концепцій).

Модель шизоаналізу, в даному плані, передбачає принципову новизну яка полягає в тому, що Ж.Дельоз та Ф.Гватарі відмовляються, в першу чергу, від ідеї зовнішнього впливу (вимушеної каузальності). Мислителі акцентують увагу на самовільній та автохтонній процесуальності самоорганізації Я (сингулярні суб'єктивності не пояснюються жодною ціллю, вони самі виробники власних цілей). Першим кроком є прийняття за основу вихідну точку – хаос, як іманентний стан суб'єктивності. Вихідний до–індивідуальний та до–персональний стан суб'єктивності фактично являє собою лише постійно відтворювані процесуальності бажання, котрі знаходяться на найбільш глибокому з пластів без свідомого і зрозумілого не лише в якості пережитої нехватки бажаного об'єкта (навпаки, бажанню нічого не не–вистачає), а в якості потенційної креативності. Бажання виробляє реальне, а об'єктивним буттям бажання є реальність як така. Таким чином буття бажання – це постійне виробництво самого виробництва, прищеплення виробництва до продукту.

Соціальність в цілому ж мислиться, в шизоаналізі, як процес, не просто процесуальний акт з певним початком та завершенням, а як перманентна (неперервна) процесуальність, що не має початкового та похідного, але має загальний дрейф. Процеси конституювання індивідуального Я та універсальної соціальності – це результуючий продукт діяльності бажань. Оформлення конкретних конфігурацій соціальності – як на індивідуальному так і на інтегральному рівнях – моделюється в рамках шизоаналізу, як принципово нелінійне: з порушенням принципу бінарної опозиції.

Креативний потенціал бажання (не інтегрованого потоку сингулярностей) результується в конкретних структурних конфігураціях цих потоків, що задає умови до конституювання певних структурованих соціальних середовищ. Джерелом та умовою можливості подібного конфігурування виступає нерівність позицій, що атрибутивно характеризують бажання.

Ж.Дельоз та Ф.Гватарі осмислюють співвідношення бажання та соціального, як співвідношення макро– та міккрорівнів: бажання не може існувати за межами соціального, як того макрорівня на якому воно яких воно й конституюється. Шизоаналітична модель передбачає структурування соціального на рівні «молярних ансамблів» – молярних сукупностей, що придушують сингулярності, проводять серед них відбір, ті регулюють ті, котрі залишилися закодованими. Молекулярний рівень (на якому знаходяться бажання) характеризується молекулярною множинністю сингулярностей, і виявляються як рівень не інтегрованих одиничних індивідуальностей.

Таким чином «мікрорівень» чи «молекулярний рівень» соціальності в шизоаналізі визначається через поняття «сингулярності» чи «окремого об'єкта» (самостійного), тобто у вигляді суто індивідуальної інтегративної одиничності. І в даному сенсі даний рівень постає як дійсно потенційно креативний рівень, але актуально не оформлений в жодну з стабільних структур – «хаос імпульсів», де можливі лише випадкові та миттєві («алеаторні») комбінації «імпульсів». Саме в перманентності алеаторних подій реалізуються нестабільне та неврівноважене буття «молекулярного рівня» суб'єктивності: окремі об'єкти це світ зривів, ротацій, вібрацій. В цьому сенсі молекулярний ланцюг бажання не має коду, що передбачає: територіальність та деспотичну свідомість. Тому аксіоматика протистоїть коду як процес детериторізації. Молекулярний ланцюг – це чиста детериторізація потоків виведених за межі означуваного, де відбувається руйнування кодів. Це ковзке зникання коду. Молекулярний ланцюг складається з знаків бажання, але ці знаки є такими, що щось значать. Знаки постають в якості будь–якої абстрактної точки, фігур, що вільно грають не утворюючи жодних структурних конфігурацій. Такі знаки нічого з себе не являють та не можуть бути означником: знак покликаний лише для творення бажань. Таким чином джерелом соціальної процесуальності є молекулярний рівень виробництва бажань.

Загалом функціонування соціального, виявляється як перманентна взаємодія двох векторів: один йде шляхом внутрішнього обмеження системи, інший шляхом втечі від системи. Цим шляхом йдуть декодовані та детериторизовані пориви чи шизи, котрі вишукують шпарини в стіні з кодів, що знаходить територизовану межу. Таким чином «шизо–потоки», конструюють створюють середовище для мікросоціальної структури.

Історія Робінзона відома більшості ще з дитинства. Це «давня, добра казка про…». Однак, на літературно–філософському терені, існує ще одна історія про Робінзона, однак «іншого Робінзона» та про «Іншого» щодо Робінзона. Робінзон Д.Дефо – це людина, яка потрапляє на острів, і відкинувши весь попередній досвід життя, досвід знання про реальний світ та його конструювання, розгортає новий його виток.

Кардинально інакша позиція Робінзона Мішеля Турньє: потрапивши на Острів Робінзон тривалий час не може відсторонитися від тієї реальності світу, що був ним вже сформований та через відчай приходить до втрати власних структурних одиниць, що відповідали за конструювання світу в умовах співжиття з Іншим. На підтвердження вищезазначеного слід навести декілька аргументів висунутих Жилем Дельозом: «Дефо чітко формулює запитання: що станеться з людиною, яка залишиться на самоті, без іншого, на нежилому острові? [за умови, що Острів існує, як деякий початковий стан і водночас порядок]... Розгортаючи проблему в термінах кінцевого результату, а не в термінах початкового стану, Турньє більше не зміг дозволити Робінзону залишити острів. Кінцевий результат, чи кінцева мета Робінзона – це «розлюдинення»… Для Дефо одне й те ж: що приєднати Робінзона до початкового стану, що змусити його відтворити світ, відповідаючий нашому власному. Але для Турньє одним і тим же не буде приєднати Робінзона до кінцевої мети й змусити його відхилитися від даної мети, чи розійтися з нею. Приєднаний до початкових умов Робінзон з необхідністю повинен відтворити наш світ; але якщо приєднати його до кінцевого результату, то він з необхідністю змушений відхилитися від нього [Острів для Робінзона М.Турньє є саме кінцем, завершенням його реального світу, неможливістю його відтворення і як результат те «відхилення» про яке вів мову Ж.Дельоз: не прийняття П'ятниці за повноцінну

людину, не можливість адаптуватися до умов життя, цілковита апатичність до життя, що яскраво виразилася в небажанні «повернення» та відмові відможливості повернення додому]» [1,с.397–398].

Фактично праця «П'ятниця, чи Тихоокеанський лімб» [1999], М.Турньє зосереджена навколо Іншого, тобто «когось, схожого на мене»: «… роман, де розгортається теза Робінзона: людина без іншого на своєму острові… в замкненому світі без іншого» [1,с.399]. Для того, щоб збагнути чим є «Інший», оскільки як Ж.Дельоз так і вся «когорта» постмодерністів не погоджуються з позицією ніби Інший це або ж суб'єкт (конкретна людина), або об'єкт: «…інший не є ні об'єктом в полі мого сприйняття, ні сприймаючим мене суб'єктом: інший, першочергово – це структура перцептивного поля, без якої саме поле не здатне функціонувати так, як воно функціонує» [1,с.403].

Для того аби чіткіше збагнути чому Інший то не інше Его, суб'єкт чи об'єкт варто звернутися до Жака Лакана. Пізнання людини, а тим самим і вся сфера зв'язків свідомості встановлюється і визначається в певній структурі, яку ми звикли охаракеризовувати як «Его». Структура Его – це структура навколо якої вибудовуються всі «уявні» відносини. Ж.Лакан наголошує на тій особливості, що саме ці уявні відносини змушують нас розуміти, що суб'єктом Его бути не може, оскільки за власною сутністю завжди передбачають співвідношення з Іншим, в якому Его вбачає свою точку опори, і який є його власною точкою відліку. Об'єктом же дане Его бути не може оскільки сам об'єкт може розглядатися лише з позиції Его. «Лише суб'єкту, суб'єкту відпочатково розсосередженому та неузгодженому з Его, ним роздробленому стають [доступними] об'єкти бажання. Суб'єкт не може бажати не пройшовши етапу розпаду [мається на увазі те, що й виявляється лише в процесі пізнання: множинний характер людского «Я»] і не збагнувши при цьому, що саме в ряді безкінечних зміщень – маються на увазі фундаментально невпорядковані людські інстинкти, – об'єкт постійно вислизає. Саме в напруженому взаємозв'язку між суб'єктом, що не міг би бажати будучи відокремленим від свого об'єкту та Его, з позиції якого власне спрямовується погляд, народжується діалектика свідомості» [5,с.253].

Чим є «добро» краще збагнути через його відсутність, чим є Інший можна збагнути лише через ефект, або його присутності, або ж за його відсутності. Інший – це структура сприйняття: єдиний фактор, завдяки якому уможливлюється об'єктивація світу. Наша свідомість постійно спрямована на певні об'єкти, які ми намагаємося осягнути перцептивним шляхом. Кожен об'єкт, що сприймається чи мислиться, не існує сам по собі, він постійно пов'язаний з деяким тлом, що його огортає (це те, що Ж.Дельоз називає «маргінальним світом»).

Тло, що огортає об'єкт – це начебто шлейф пахощів, що тягнеться за окремим парфумом, але може в якості легкого вкраплення бути відчутим й в іншому варіанті; тло, що огортає і слугує фоном– це дещо специфічне, унікальне у поєднанні з тим, що може бути властиве будь–кому чи чому. Сприймаючи один об'єкт, мислячи його, ми схоплюємо й його маргінальний світ та в подальшому формуємо образи, з яких конструюємо наш реальний світ. Наша свідомість «погоджується» сприймати лише ті об'єкти, які мають або ж інше (ще невідоме нам) тло, що огортає: інколи ж цього тла настільки мало, що він не може стати на заваді нашій цікавленості для цілковитого сприйняття того чи іншого об'єкту, що відходить на задній план й наша увага одразу ж зісковзує з цього об'єкту, для того аби зосередитися на наступному, але такому, на якому відзеркалиться подразник та здетонує наша увага. Говорячи простіше: в процесі формування свого світу ми зіштовхуємося, як з «діамантами та перлами», так й з «порожніми оманками», тому свідомість, знаючи властивості останніх, все менше й менше обирає їх об'єктами свого сприйняття.

Інший проводить межу між свідомістю та об'єктом сприйняття задля їх розрізнення: дане розмежування націлене на демонстрацію тотожного та відмінного – чим більша частка відмінного, тим вірогіднішим є шанс «зацікавлення» свідомості об'єктом. За відсутності Іншого частка похибки хибного сприйняття світу зростає, оскільки саме «сторонній погляд» є певним рефері, який може чи то підтвердити, чи заперечити нашу позицію (хоча відностість істини теж зберігається, адже суддя, яким ми визначаємо Іншого теж може помилятися).

Саме по собі існування світу залишається безсумнівним, однак поза існуванням Іншого воно має відмінний характер. Зявляючись в горизонті світу, Інший уможливлює його існування в інваріативності його проявів (о–життєвлює його). «Інший–чужий» – це невідоме нам до «тепер–й–зараз»; це здатність підняти завісу над світом тих явищ, з якими ми ще не зіштовхувалися. Інший, власною завуальованістю та чарівністю на деякий час здатен зачаклувати та стати центром, навколо якого зосереджується наша увага: за таких умов Інший – це нуль, що стиснувся в крапку. Інший – це наш шанс на новий погляд; це можливість Бажання, Бажання не самого об'єкта, а Бажання самого Бажання, що лише згодом виштовхує нас на окремі об'єкти. «Я не можу бажать нічого, – як пише Андре Дарбон в «Філософії бажання», – що не можливо побачити, помислити та чим не наділений можливий інший. Це – основа мого бажання. Оскільки, лише інший може пов'язати моє бажання з об'єктом» [4].

Ж.Дельоз робить висновок, що світ – це образи, які існують самі по собі, незалежно від нас. В нашій свідомості існують лише ті образи з яких ми скомпонували для самих себе зручний світ. Однак без Іншого він є не–реально існуючим («...інший – це можливий світ, що вперто намагається послугувати замінником реальності» [2,с.283]). З появою Іншого світ навколо того, що сприймається, певним чином трансформується та організовується. З появою Іншого, виникають нові можливості–вірогідності. Наша свідомість відволікається від вже вкорінених образів та об'єктів, й більше не націлюється на щось конкретне, а пронизує–сканує Іншого, як такого, що бачить цей світ разом зі мною. Свідомість, що «дивиться крізь Іншого» бачить можливість, що виникає завдяки зануренню в його глибини та розчепленню останньої, (що спричиняє не–реальність, а саме інваріативну можливість, оскільки ми з упевненістю не можемо сказати, що хибно не сприймаємо самого Іншого). Можливе існує лише в тому, що його виражає:»потім постає інший, що виражає можливість такого лякаючого світу, який не міг би розгорнутися, не враховуючи того, що було в наявності, в попередньому [справжньому] світі. Зі свого боку, Я – дещо інше ніж мої власні існуючі об'єкти, а моя самість створена з мого (в минулому) існуючого світу, зникнення якого відбулося завдяки Іншому. Якщо Інший – це можливий світ, то Я – це світ, що створювався в минулому» [1,с.407], а оскільки виразником світу є Інший, то й світ розгортається «тут–й–зараз» створюючи простір, який розчакловує Інший. Без Іншого кожне з наших власних «Я» це завжди лише минуле, що завмерло в одній точці:»дні мої повстали. Тепер вони стоять вертикально, гордо стверджуючись в своїй істинній цінності [тут автор має на увазі те, що вже відбулося злиття свідомості з об'єктом в порядку втрати структури Іншого]. Й оскільки вони більше не відмічені поступовими етапами черговості, того плану, що приводиться в дію, то вони стають схожими один на одного…, зміщаються в пам'яті, і мені здається, що я живу в одному єдиному, вічно повторюваному дні (де свідомість перетворившись з ліхтаря на світлячка, що світиться всередині)» [2,с.261].

Формулу даного процесу більш чітко можна усвідомити завдяки Ж.Лакану. «свідомість без Его – такого Его, яке можна визначити як відображення гори в озері, – зазначав Ж.Лакан. Адже з'являється воно, Его, в світі об'єктів в якості «превілейованого об'єкту». Свідомість людини, за власною суттю, є не чим іншим як струмом–напругою між двома полюсами: відчуженим від суб'єкта Его, з одного боку, й сприйняттям, що принципово від нього вислизає,

чистимрегсірі, з іншого. Якби не Его, що начеб–то з самого сприйняття викликає суб'єкта до життя в напруженому щодо нього стані, суб'єкт став би тотожним цьому сприйняттю. Адже за певних умов напруженість протистояння зникає, – пише Ж.Лакан» [5,с.253].

З появою Іншого розкривається палітра відносності незнання, а також відкривається горизонт можливостей, адже все те чого власне «Я» ще не має, чи не знає «можливо» існує й відоме Іншому (тобто саме через Іншого ми можемо бачити та сприймати, як власні образи так й ті, що є в оптиці Іншого). «Апріорний інший, як абсолютна структура, встановлює відносність іншого в якості посередника, що актуалізує подібну структуру всередині кожного поля… Це є структура можливого. Зляканий вираз обличчя – це вираз можливого світу, що лякає чи чогось лякаючого в цьому світі: чогось, чого я ще не бачу… виражений можливий світ безсумнівно існує, але він не існує (актуально) пози тим, що його виражає. Гримаса жаху не несе в собі подоби з жахаючою річчю. Вона передбачає останню, огортає її, як дещо інше, схоже на згорток, що вміщує те, що виражене в виразнику» [1,с.403]. Наведена цитата є свідченням і іншої очевидності, що привноситься в ході даного дослідження: «…другой наделяет реальностью те возможности, которые он в себе несет, – посредством речи» [1,с.403]. Однак це не мова як артикуляція слів, оскільки це мало б значну частку відносності. Задля прикладу можна звернутися до У.Еко. «Професія «двірник» не «звучить» для тих хто виконує цю належну роботу? Ну добре, якщо того просять двірники, давайте, будемо називати їх «екологічними операторами». З чистого пристрастя до парадоксів в той день, коли адвокатам прийде в голову образитися на власну назву (може статися під впливом різних «дразливих лексем» типу «адвокатишко» чи «адвокат пропащих кляуз») нам доводиться їх величати «правовими операторами» [3,с.170]. Вербалізація має настільки відностий характер, щ обуло б не типовим в контексті того, про що йдеться, оскільки не залишає нічого,окрім ментальних шрамів на тілі мислення. Мова ж про яку йдеться, виражається всією суттю Іншого та є однією з ланок тієї структури можливого, що з одного боку, нам вже відома (як то посмішка, гримаса, звук чи будь що інше), а з іншого – провокує нашу свідомість до віднайдення того, що стоїть по той бік.

Потрапивши на острів, герой Турньє–Дефо водночас й проходить зворотній шлях: від розчеплення глибин Іншого та утворення можливостей для себе, від інваріативності та множинності власних «я» до бінарного світу «Я» без Іншого, до світу неохопної поверхні. Відчай, який супроводжує Робінзона за умови самотнього перебування на острові, це сфера дії власних глибин єства, що бунтують проти неможливості охопити те, що можливо було за інших умов, та стало недоступним погляду на даний момент. Адже більше не має того фактору, який зміг би спрямувати погляд на те «дещо», що варте уваги, що доповнювало б, збагачувало та неухильно констриювало б світ. Поряд з цим відбувається наступна перверзія: світ, що зруйнувався після зникнення Іншого вже не в змозі відновитися з появою П'ятниці, для Робінзона він не має формату «собі подібного, тобто схожого на мене» він не функціонує в якості Іншого, що знову виникнув.

Завдяки «Іншому» ми неначе дивимося кольорові телепередачі (кіно, мультфільми), маємо змогу перемикати надзвичайно швидко канали, чи гортати сторінки інтернету. Для того, щоб свідомість затрималася на «чомусь», «Інший» надає чимало простору для нових «поглинань». Опинившись в ситуації «без–Іншого», ми неначебто сидимо перед ввімкненим телевізором, на якому застигла одна й та ж чорно–біла картинка: телевізор не вимикається, адже це нами створений світ, зображення не зникає, а палітра кольорів все більше ахроматизується. Коли ми «перемикаємо канали» нашого життєвого телевізора, ми є стимульованими нашим Бажанням, до цього провокує «Інший». Інколи, безцільно шукаючи «щось» серед фільмів чи книжок, ми зупиняємося на тому, що ще не відоме, але чомусь «зачепило». Бажання бажати «чогось» – це постійна й безперервна трансляція.

Таким чином, анахронізм «Бажання» (Ж.Дельоза – М.Турньє) проявляється через абсолютне анулювання суб'єкта чи об'єкта, що залишає місце для чистого потоку Бажання Бажати. Бажання Бажати – це власне безперервність, тяглість, не фіксована в просторово–часовому горизонті: Бажання, як процес, а не результат. «Інший», що маргінальним фоном спокушає Бажати Бажання, це стимул до вияву «чогось» іншого, раніше не зконцентрованого та не відстеженого в жодному з вже відомих маргінальних світів.

Список використаних джерел

1. Делез Ж. Мишель Турнье и мир без Другого // Ж.Делез. Логика смысла. – М.: «Раритет», 1998. – С.395–422.

2. Турнье М. Пятница, или Тихоокеанский лимб. – СПб.: Амфора, 1999. – 287 с.

3. Эко У. Полный назад! «Горячие войны» и популизм в СМИ. – М.: «Эксмо», 2007.

4. Lacan J. Le Moi dans la theorie de Freud et dans la technique de la psychoanalyse. – Paris: Editions du seuil, 1978. – 508 p.

5. Darbon A. Philosophie de volunte. – P.: Revue philosophique de la France, 1954. – 283 p.

References

1. Delez ZH. Mishel' Turn'e i mir bez Drugogo // ZH.Delez. Logika smysla. – M.: «Raritet», 1998. – S.395–422.

2. Turn'e M. Pyatnica, ili Tixookeanskii limb. – SPb.: Amfora, 1999. – 287 s.

3. Eko U. Polnyi nazad! «Goryachie voiny» i populizm v SMI. – M.: «Eksmo», 2007.

4. Lacan J. Le Moi dans la theorie de Freud et dans la technique de la psychoanalyse. – Paris: Editions du seuil, 1978. – 508 p.

5. Darbon A. Philosophie de volunte. – P.: Revue philosophique de la France, 1954. – 283 p.

* * *